

SKATTENYTT

OFFICIELLT ORGAN FÖR TAXERINGSNÄMNSORDFÖRANDENAS RIKSFÖRBUND
DISTRIBUTÖR AV MEDDELANDE FRÅN RIKSSKATTENÄMNDEN Nr 11—12 1970

Skattelättnader som ett medel i lokaliseringspolitiken inom vissa västeuropeiska länder

Av intendenten Hans Markstedt

I sina direktiv till de sakkunniga som utsetts för att se över företagsbeskattningen har finansministern anförts, att i samband med diskussionen av nya stödformer inom lokaliseringspolitiken tanken framförts att denna borde kompletteras med en geografisk differentiering av företagsbeskattningen. Enligt finansministerns mening finns det emellertid många skäl som talar mot en sådan lösning. Vilka dessa skäl är redovisas inte närmare, men det anges att om detta spörsmål skulle tas upp i den här aktuella utredningen så skulle utredningens arbete få en annan karaktär än den åsyftade. Här skall ej diskuteras för och emot användande av skattelättnader som ett medel i lokaliseringspolitiken, även om sådana åtgärder enligt författarens mening skulle kunna stimulera de mest lönsamma företagen att förlägga en del av sin produktion inom stödområden. Erfarenheter härav har vi ju på sätt och vis haft i Sverige genom det sätt på vilket frisläppandet av investeringsfonderna tillämpats i praktiken. Syftet med denna artikel är endast att redovisa hur skattelättnader inom vissa regioner begagnas som ett medel i en del västeuropeiska länder för att till dessa områden lokalisera företag.

Belgien

För att stimulera uppkomsten av nya företag eller lokalisering till vissa stödområden kan företag erhålla befrielse från skatt under fem år. Inom vissa stödområden kan denna skattelättnad utsträckas att gälla tio år. Dessutom kan avskrivningsprocenten fördubblas under en tid av högst tre år. Tidigare kunde befrielse erhållas även för skatt på realisationsvinster vid försäljning av anläggningsskapital inom vissa stödområden. Förutsättningen var att kapitaltillgången innehafts under

minst fem år, att den försålles under 1967 eller 1968 och att ett mot försäljningen svarande belopp återinvesterades inom stödområdet senast den 1.1.1969. De skattepolitiska åtgärderna är kombinerade med kontanta lokaliseringsbidrag för anskaffande av byggnader och maskiner.

Finland

Om ett företag inom varvs- eller metallindustrin ger en köpare av ett fartyg eller en maskin över en viss storlek en kredit på minst tolv månader, är ränteinkomst upp till 4 procent på krediten skattefri. Skattepolitiska åtgärder för att främja lokaliseringen av företag till vissa geografiska områden förekommer däremot ej.

Norge

I Norge medges en särskild initialavskrivning på anskaffningskostnaden för produktionsmedel i Nordland, Troms och Finnmarka. Avdraget utgör 50 procent av anskaffningskostnaden men får uppgå till högst 50 procent av inkomsten före avdrag av initialavskrivning, tilläggsavskrivning (15 procent på vissa tillgångar och enligt särskilda regler) samt avsättning till skattefri reserv (investeringsfond).

Företag som startar rörelse eller investerar i industri eller annan verksamhet i Nordland, Troms eller Finnmarka får göra avsättning till särskild investeringsfond. Avdraget får inte reducera den till kommunal inkomstskatt skattepliktiga inkomsten under medeltalet för de två sista åren och får inte överstiga 60 procent av den för kommunal inkomstskatt beräknade inkomsten för året. När fonden tas i anspråk för inköp av tillgångar får dessa nedskrivs med 75 procent av de medel som uttagits ur reserven. För resterande 25 procent erhålles värdeminskningssavdrag i vanlig ordning.

Gruvindustrin har rätt att göra avdrag med 30 procent av inkomsten under året. Beloppet avsättes till en särskild reserv att tas i anspråk för gruvdriften. Företaget får emellertid inte begagna sig av denna rätt om det särskilda avdraget enligt föregående stycke utnyttjats.

Förutom här nämnda avdrag får företag göra avdrag med 10 procent av inkomsten (dock lägst 50.000 NKr) för att bilda en reserv för investeringar i industri- och byggnader inom områden, där arbetslösheten är särskilt stor och där genomsnittsinkomsten är speciellt låg. När reserven tas i anspråk för anskaffande av tillgångar, får dessa nedskrivs med 85 procent av vad som tagits i anspråk. För resterande 15 procent erhålles värdeminskningssavdrag enligt gällande regler.

Västtyskland

I Tyskland medges initialavskrivning med 30 procent att fördelas under fem år för handelsfartyg, fiskefartyg och luftfartyg samt byggnader i gruvindustrin. För maskiner och inventarier i gruvindustrin uppgår initialavskrivningen till 50 procent.

För företag som är lokaliserade till närheten av järnridån (Zonenrandgebiete) medges avdrag under de två första åren med tillhopa 50 procent av anskaffningskostnaden för rörliga tillgångar och 30 procent för fasta tillgångar. Avdraget får totalt inte överstiga DM 200.000 per år.

För Västberlin gäller speciella regler enligt nedan.

Fysiska personer

Fysiska personer bosatta i Västberlin erhåller 30 procent reduktion av skatten på inkomsten från källor i Västberlin. Fysiska personer som uppbär lön ej överstigande DM 2.840 per månad får därjämte en skattefri inkomst motsvarande 5 procent av lönen. Beloppet tas ur den fond som bildats genom skatt på lön (för sjukförsäkring m m).

Personer som arbetar men normalt inte är bosatta i Västberlin får också 30 procent reduktion av skatten på inkomsten från arbetsställningen i Västberlin. De kan även få ovannämnda tilläggsbetalning.

Bolag

Bolag som har sin huvudsakliga verksamhet eller företagsledning eller har ett fast driftställe i Västberlin och som sysselsätter minst 25 personer erhåller 20 procent reduktion av skatten på inkomst från källor i Västberlin. De får också en skatte kredit motsvarande 3,2 procent av inkomsten från Västberlin.

Värdeminskningssavdrag

Företag i Västberlin har rätt till ett särskilt investeringsavdrag uppgående till 25 procent (från 1.1.1971 20 procent) av anskaffningsvärdet för maskiner och inventarier, under förutsättning att de nyttjas i minst tre år. Investeringsavdraget påverkar inte värdeminskningssunderlaget.

Vidare medges ett initialavdrag för avskrivningsbara tillgångar anskaffade före 1.1.1970. Avdraget utgör 75 procent och medges för såväl byggnader — med undantag för byggnader som till minst två tredjedelar innehåller bostäder — som maskiner och inventarier. Avyttring får ej ske förrän efter tre år.

Mervärdeskatt

Företag med en omsättning ej överstigande DM 60.000 per år får en reduktion av mervärdeskatten.

Grekland

Följande skattelättnader åtnjutes av industri, hantverk, gruvrörelse och hotellföretag belägna utanför Attica (provinserna Aegina, Hydra och Trizinia samt städerna Lavrion och Spetsa anses i detta sammanhang ligga utanför Attica).

1. Reduktion av den beskattningsbara inkomsten med 40 procent (80 procent på öarna). Reduktionen gäller även för jordbruk. Förutsättning är ordnad bokföring

och att beloppet avsättes till en reserv för att skaffa nya maskiner och inventarier eller utvidga eller modifiera befintliga installationer.

2. Reduktion av omsättningskatten med 20 procent för existerande företag utom Attica och med 30 procent för nya företag och företag som överförs från Attica. För öarna är motsvarande procenttal 30 procent och 40 procent.

3. Befrielse från alla importavgifter på maskiner för nya företag och företag som utvidgar. (Sådan befrielse kan emellertid även erhållas av företag i Attica).

4. I vissa fall kan befrielse erhållas även av löneskatt och socialavgifter.

Irland

Fri avskrivning medges för nya maskiner och inventarier som anskaffas för rörelse eller fri yrkesutövning i "outvecklade områden". Om fri avskrivning medges, bortfaller den eljest tillåtna initialavskrivningen på 10 procent eller 20 procent för samma tillgång.

Inom Shannon Airport råder skattebefrielse för inkomst av export av varor som producerats inom flygplatsen eller importerats dit samt för vissa tjänster som hänför sig till flygverksamheten. Utdelning som utbetalas från sålunda undantagen inkomst är också fri från skatt för aktieägare som är bosatt i republiken.

Italien

Skattelättnader åtnjutes i första hand av industrier inom vissa områden i södra och mellersta Italien samt Sardinien och Sicilien. Vinst som uppstår i industrier som etableras före den 31 december 1980 kan bli undantagen från statlig inkomstskatt under tio år; för existerande företag som utvidgar sin verksamhet gäller skattelättnaden den del av vinsten som härrör från utvidgningen. Inkomst av jord som undergått en radikal förändring och av produkter som används som råmaterial i en industriell anläggning kan under vissa omständigheter även undantagas från skatt under tio år.

Under vissa villkor kan ett italienskt bolag, var det än har sitt säte, undantagas från statlig inkomstskatt på vinst som investeras inom Mezzogiorno (södra Italien, Sicilien, Sardinien och vissa delar av mellersta Italien). Undantaget får dock ej överstiga 50 procent av den till inkomst deklarerade totala vinsten eller 50 procent av kostnaden för investeringen.

Företag i Mezzogiorno kan även få reduktion av de obligatoriska socialavgifterna med 12 procent under tiden fram till 1.1.1974.

Inom vissa ekonomiskt underutvecklade områden i norra Italien kan företag undantagas från statlig inkomstskatt och kommunal inkomstskatt på inkomst från nyetablerade industrier eller utvidgning av existerande företag, förutsatt att den totala investeringen i anläggningen inte överstiger L. 2.000.000.000.

Andra skattelättnader som kan erhållas är reduktion av registreringsavgiften för fastighet och, om företagets huvudkontor är registrerat inom stödområdet, av skatt på bolagsregistrering.

Vidare kan omsättningskatten reduceras med 50 procent vid köp av material och maskiner för nya industrier eller utvidgning av existerande industrier.

Nederländerna

Lokaliseringsbidrag

För att stimulera lokaliseringen av investeringar till vissa bestämda utvecklingsområden ges lokaliseringsbidrag men däremot ej skattelättnader. Lokaliseringsbidraget uppgår till 25 procent av kostnaden för investering i mark, byggnader och maskiner. Maximala bidraget överstiger i allmänhet ej Fl. 3.000.000. Bidraget kan utbetalas i förskott, när projektet påbörjas, men då måste säkerhet ställas för återbetalning, därest den slutliga kostnaden skulle understiga den förutberäknade.

Övriga lokaliseringsbidrag

50 procents reduktion av kostnaden för industrimark ökat med en premie på Fl. 30 till Fl. 60 för varje kvm utbyggd areal.

I vissa fall kan subsidier ges för räntor, dock med högst 3 procent för lån och för en tid ej överstigande femton år.

Portugal

1. Nya basindustrier och andra nya industrier, som bedömes vara av särskild betydelse för den nationella ekonomien, samt industrier som reorganiseras, när detta är önskvärt ur samhällsekonomisk och social synpunkt, kan erhålla befrielse från både statlig och kommunal skatt med undantag för stämpelskatt under en period av högst sex år räknat från verksamhetens början.

2. För att uppmuntra investeringar inom ekonomiskt underutvecklade områden eller för att starta industrier för utnyttjande av lokala resurser eller för utflyttning av industrier från storstadsområden tillämpas följande metoder:

- a) reduktion av skatten på inkomst av industriell rörelse,
- b) parallellt därmed reduktion av komplementeringsskatten och ett avdrag från den inkomst till vilken denna skatt är hänförlig och från den totala taxerade inkomsten för fysiska personer motsvarande det belopp som de investerat i fasta tillgångar i regionala utvecklingsföretag, vilka de äger direkt eller i aktier i sådana företag,
- c) reduktion av skatten på avkastningen på debentures som utgivits för finansiering av här åsyftade företag.

3. För utländska lån för investering i utvecklingsprogram i Portugal reduceras skatten på inkomst av kapital.

4. Reduktion av skatten på inkomst av industriell rörelse ges även för att uppmuntra utvecklingen av vissa industrier. Avdrag ges för investering i viss utrustning för skapande av nya processer eller reducerande av kostnader eller höjande av produktionen. De industrier det här är fråga om är

kemiska basindustrier inklusive konstgödsel
 metallindustri
 maskinindustri
 elektriska apparater och instrument
 järnvägsmaterial
 tillverkning av delar och tillbehör till motorfordon
 tillverkning av industriella och vetenskapliga instrument för mätning och kontroll.

5. För att stimulera uppförande, utvidgning och reorganisation av hotell och liknande inrättningar till nytta för turismen undantas dessa företag från kommunal skatt samt, under förutsättning att de erhåller officiellt erkännande på att vara till nytta för turismen, från fastighetsskatt och skatt på rörelse under de första tio åren och betala en reducerad skatt under de femton följande åren. Överlåtelse av egendom för uppförande av här nämnda anläggningar är fri från eljest utgående överlåtelseskatt.

6. Inkomst från upplåtelse eller tillfällig överlåtelse av patent, tillverkningslicenser, upplåtelse av rätt att nyttja modeller och fixturer, varumärken, processer för tillverkning eller underhåll av produkter och liknande rättigheter kan undantas från statlig skatt under de första tio åren, förutsatt att tillgångarna nyttjas antingen inom ekonomiskt underutvecklade områden eller för att utveckla lokala resurser.

7. Gruvföretag och företag som förädlar malm åtnjuter befrielse från statlig skatt på rörelse i tio år.

8. Företag som är sysselsatta med produktion och distribution av elektrisk kraft uppmuntras genom att undantas från taxering.

9. Företagen har möjlighet att göra avsättning till skattefria reserver för investeringar inom tre år i anläggningar eller utrustning som är till nytta för samhällsekonomin. Finansministeriet har här möjlighet att styra investeringarna till önskvärda projekt.

Spanien

Inom vissa provinser med mindre tillfredsställande ekonomisk utveckling medges nedsättning av statlig inkomstskatt, stämpelkostnader vid bolagsbildning, omsättningskatt på maskiner och inventarier, tull- och importavgifter på maskiner och verktyg, därest dessa ej tillverkas i landet. Dessa provinser är:

	Nedsättning begäres
Zaragoza	fram till 31.12.1969
Sevilla och Valladolid	fram till 31.12.1970
La Coruna och Vigo	fram till 31.12.1971
Burgos och Huelva	fram till 31.12.1973
Granada	1.1.1970—31.12.1974
Cordova och Oviedo	1.1.1971—31.12.1975
Logrono	1.1.1972—31.12.1976.

Nedsättningen uppgår till högst 95 procent och storleken beror till vilken grupp företaget hänförs av "Comision Delegada de Asuntos Economicos". De ovannämnda områdena kallas gemensamt "polos de desarrollo" ("utvecklingsområden"). Inom dessa områden samt Campo de Gibraltar åtnjutes även en reduktion med 80 procent av skatten på urban mark (Contribucion urbana).

Runt Madrid har lagts fem industriella områden för att försöka förmå industrien att undvika att etablera sig i Madrid och därigenom skapa ökad trängsel där. Dessa områden åtnjuter många av de skattelättnader som tillkommer "polos de desarrollo". Områdena är Guadalajara, Toledo, Alcazar de San Juan, Manzanares och Aronda del Duro.

Vissa kooperativa bolag som bedriver jordbruk eller förädlar jordbruksprodukter erhåller skattefrihet i tio år.

Storbritannien

Företag kan få bidrag till anskaffande av anläggningsmedel dock ej för fartyg, hovercraft eller för datamaskiner, såvida dessa ej är integrerade med andra maskiner eller avsedda för vetenskapligt forskningsarbete. Bidraget uppgår i allmänhet till 20 procent. Inom utvecklingsområdena är bidraget större. Det uppgår till 40 procent för områden i norra England, Merseyside, Cornwell och North Devon och nästan hela Skottland. Förutom bidrag till maskiner kan bidrag utgå för byggnader med 25 procent och i vissa fall 35 procent. Vidare erhålles nedsättning av avgifter till försäkringskassan.

För Nordirland gäller särskilda lättnader.

Sammanfattning

Såsom framgår av den här lämnade redogörelsen tillämpas inom ett flertal västeuropeiska länder olika former av skattelättnader för att stimulera lokalisering av företag till områden som på grund av sitt geografiska läge eller av annan orsak blivit eftersatta i den ekonomiska utvecklingen. Ofta har de skattepolitiska åtgärderna varit kombinerade med andra lokaliseringpolitiska åtgärder som lokaliseringssubventioner, räntesubventioner, låneprioritering, lättnader för utländskt kapital etc.

När vi nu i vårt land så intensivt diskuterar lokaliseringpolitiken skulle det säkerligen vara av värde att få del av de erfarenheter man gjort inom andra länder. Säkerligen kan statsmakterna här hämta värdefulla uppslag. Den ekonomiska och ekonomisk-geografiska forskningen torde också här ha ett rikt fält att inmuta.